

लोकसेवाको परीक्षामा उत्तर लेख्दा केही यस्ता **Common Points** हुन्छन् जसलाई थोरै 'मोडिफाई' गरेर सार्वजनिक प्रशासन, विकास, र सेवा प्रवाहका प्रायः सबै प्रश्नमा प्रयोग गर्न सकिन्छ।

तपाईंले खोज्नुभएका १० वटा बहुउपयोगी बुँदाहरू (Points) तल दिइएका छन्:

१. समस्याहरू (Problems/Challenges)

यदि कुनै पनि क्षेत्रको समस्या वा चुनौती सोध्यो भने यी बुँदाहरू प्रयोग गर्नुहोस्:

- **नीतिगत र कानुनी अस्पष्टता:** समयसापेक्ष नीति नियम नहुनु वा भएका नीतिहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन नहुनु।
- **दक्ष जनशक्तिको अभाव:** प्राविधिक र व्यावसायिक ज्ञान भएका दक्ष जनशक्तिको कमी हुनु।
- **स्रोत-साधनको सीमितता:** पर्याप्त बजेट, प्रविधि र भौतिक पूर्वाधारको कमी।
- **समन्वयको अभाव:** संघ, प्रदेश र स्थानीय तह वा अन्तर-निकायबीच समन्वयको अभाव हुनु।
- **राजनीतिक अस्थिरता र हस्तक्षेप:** कर्मचारी प्रशासनमा राजनीतिक प्रभाव हुनु।
- **अनुगमन र मूल्यांकनको कमजोरी:** कामको नियमित चेकजाँच र दण्ड-पुरस्कारको व्यवस्था फितलो हुनु।
- **भ्रष्टाचार र ढिलासुस्ती:** कार्यसम्पादनमा पारदर्शिता नहुनु र 'रेड ट्यापिज्म' (Red Tapism) हुनु।
- **पुरानो कार्यशैली:** प्रविधिमैत्री (Paperless) प्रशासनको अभाव र परम्परागत ढर्रामा काम गर्नु।
- **जनचेतनाको कमी:** सेवाग्राहीमा आफ्नो अधिकार र प्रक्रियाबारे पर्याप्त जानकारी नहुनु।
- **भौगोलिक विकटता:** कठिन भूगोलका कारण सेवा प्रवाह र विकास निर्माणमा लागत बढी लाग्नु।

२. समाधानका उपायहरू (Solutions)

माथिका समस्यालाई नै उल्ट्याएर समाधान बनाउन सकिन्छ। उत्तरलाई आकर्षक बनाउन यस्ता शब्दहरू प्रयोग गर्नुहोस्:

- **राजनीतिक प्रतिबद्धता:** दृढ राजनीतिक इच्छाशक्ति र नीतिगत स्थिरता कायम गर्ने।
- **क्षमता विकास:** कर्मचारीहरूलाई तालिम र प्रविधिमा दक्ष बनाउने।
- **अन्तर-निकाय समन्वय:** तहगत सरकारहरूबीच कार्यगत एकता र समन्वय बढाउने।
- **सूचना प्रविधिको प्रयोग:** ई-गभर्नेन्स (e-Governance) मार्फत सेवालाई छिटो र पारदर्शी बनाउने।
- **नतिजामुखी प्रशासन:** प्रक्रियामा भन्दा पनि नतिजामा आधारित कार्यप्रणाली अवलम्बन गर्ने।
- **मितव्ययिता र वित्तीय अनुशासन:** फजुल खर्च नियन्त्रण गर्ने, बेरुजु घटाउने र उपलब्ध स्रोत-साधनको अधिकतम उपयोग (Optimum Utilization) सुनिश्चित गर्ने।

३. निष्कर्षमा काम लाग्ने "पन्च लाइन"

"विद्यमान समस्याहरूलाई अवसरको रूपमा लिँदै, राजनीतिक प्रतिबद्धता र प्रशासनिक सक्रियता मार्फत 'समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली' को राष्ट्रिय संकल्प पूरा गर्न सकिन्छ।"